

ГАЗЕТА
ВETERANІВ ВІЙНИ

З нами Правда, з нами Справедливість, з нами Чесність і Честь

Третій Тост

2024 рік • ТРАВЕНЬ • № 9-10 (753—754)

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ВETERANСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Уряд ухвалив постанову «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо окремих питань діяльності місцевих структурних підрозділів, на які покладено функції з питань ветеранської політики».

ОСНОВНА МЕТА постанови – врегулювати організацію діяльності структурних підрозділів, що займаються питаннями ветеранської політики регіонів, у сфері соціального захисту ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України.

Як пояснює заступник міністра у справах ветеранів Руслан Приходько: «Уряд ухвалив постанову, яка скерована на посилення ефективної роботи на місцях структурних підрозділів, розбудову інфраструктури ветеранської політики і визначення окремих структурних підрозділів саме з питань ветеранської політики і уповноваження їх конкретними функціями, що дасть можливість більш якісно та структурно й системно працювати в регіонах».

На сьогодні в регіонах утворюють структурні підрозділи з питань ветеранської політики (самостійні або в складі департаментів чи управлінь соціального захисту), основним завданням яких визначено виконання функцій з реалізації ветеранської політики. А саме: встановлення статусів ветерана війни та членів сімей загиблих захисників і захисниць України, видача посвідчень (продовження їхньої дії), видача проїзних талонів, видача нагрудних знаків тощо.

Ухвалення постанови забезпечить можливість виконувати функції з реалізації ветеранської

політики вже створеними самостійними ветеранськими підрозділами й не перешкоджатиме виконанню цих функцій органами соціального захисту населення, які продовжують виконувати функції з реалізації ветеранської політики.

Розширення інфраструктури органів, які реалізують ветеранську політику, зокрема, шляхом створення відповідних структурних підрозділів, сприятиме тому, що органи державної влади, задіяні в системі реалізації ветеранської політики, стануть більш ефективними, прозорими й доступними для ветеранів війни, членів сімей загиблих оборонців, і головне – відповідатимуть на потреби й запити кожного та кожної.

Усе це покликане зробити комфортним шлях повернення ветеранів і ветеранок до цивільного життя на будь-якому етапі: від отримання окремих послуг соціального характеру до ефективної підтримки й взаємодії між органами державної влади та ветеранами, що є актуальним як в умовах війни, що триває, так і в післявоєнному періоді.

Впровадження нової ветеранської політики потребує утворення структурних підрозділів, які забезпечуватимуть її реалізацію на місцевому рівні. Планується, що структурні підрозділи будуть також задіяні до процесів цифровізації ветеранських послуг.

ВІРИМО Й НАБЛИЖАЄМО НОВИЙ ДЕНЬ НОВОЇ ПЕРЕМОГИ

Звернення Президента України з нагоди Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

«В ОНИ ВРИВАЮТЬСЯ у твій дім. Приходять убивати, спалювати, страчувати. Вони не шкодують нікого – літніх людей, жінок, дітей... Вони – звірі...»

Це спогади тих, хто пережив окупацію нацистів.

І це спогади тих, хто пережив російську окупацію. Однакові жахи, злочини однакових нелюдей.

80 років тому мільйони українців боролися, аби нацизм програв назавжди. Але сьогодні українці знову протидіють злу, яке відродилося, прийшло знову, хоче знищити нас знову. Армія нелюда, який убиває, катує, стирає з лиця землі мирні міста й села. Зло, ім'я якого – російський фашизм. Скорочено – РФ.

Свідок цього – цей підвал у селі Ягідне на Чернігівщині. Рашисти

загнали й тримали тут майже місяць усіх жителів села. Усіх. 350 людей. Всіх дітей цього села. 80 дівчаток і хлопчиків, наймолодшому з яких – півтора місяця. Кожен у світі може зрозуміти, що таке путінська Росія, уявивши себе тут, у цьому підвалі, серед цих людей. Без світла, їжі, води, ліків, повітря, у приміщенні, де було менше як метр на одну людину. Спали сидючи. Виходили на вулицю лише раз. Їли по 200 грамів юшки на день. Чоловіків на морозі роздягали догола, аби знайти українські татуювання. Десять заручників тут померли. Їх заборонили ховати. Ще 17 людей рашисти вбили. У будь-якому куточку світу це називають одним словом: пекло. Коли спалюють цілі села, вчиняють масові страти,

ставлять до стінки із зав'язаними очима та вбивають. У будь-якому куточку світу це називають одним словом: нацизм. Якщо це не нацизм, то що тоді?

І всі на Землі знають історію й пам'ятають, як боротися з нацизмом. Коли людство об'єднується, протидіє Гітлеру, а не купує в нього нафту й не приходиться до нього на інавгурацію.

Ягідне, що пережило пекло РФ, – лише один приклад. Одне село, але воно відображає всю суть путінського бачення світу. Справжні цілі. Заганяти під землю всіх, хто хоче жити вільно. Загнати в підвал ціле село, а далі – ще одне, інше, а далі – усю Україну, а врешті загнати в підвал цілий світ. Для РФ це просто етапи божевільного плану: ув'язнити свободу в гетто. Концтабір під назвою «руський мір». Експортувати по всьому світу головне російське надбання – колючий дріт. За тим же сценарієм 80-річної давнини авторства Гітлера, крок за кроком ковтаючи землі інших і тестуючи реакцію світу. І коли реакція безхребетна, нацисти йдуть далі. Їх не зупиняють заклики, резолюції, напівсанкції. І єдине питання, яким Путін переймається сьогодні: хто наступний?

Перелік держав, які не можуть почуватися в безпеці, Росія офіційно затвердила під назвою «Список недружественных государств». Красномовно, що він майже повністю збігається зі списком держав

(Закінчення на 2-й стор.)

ВЕСНА ПІД ЗНАКОМ МИРУ

Старі люди кажуть, що важливим є пережити момент осені, коли листя опадає і земля холодне. У той момент затихає життя, і його необхідно прожити. А коли сонце повернуло на збільшення дня – то достеменно жити будеш, бо весна – це до життя.

НАВЕСНІ ХРИСТИЯНИ відзначають найбільше свято, найвеличнішу подію євангельської історії – Воскресіння Ісуса Христа. Розп'ятий – воскрес, знищений – ожив, похований – повстав. Своїх учнів Христос у переддень розп'яття назвав своїми друзями. А потім була Голгофа. Вони мріяли знову бути біля свого улюбленого Вчителя і Друга, мріяли знову йти від села до села, проповідуючи про мир і порозуміння, мріяли споглядати численні зцілення і радості оздоровлення. Проте побачена Голгофа, розп'яття та погребіння Христа, зрештою, виставлена біля Гробу сторожа зловісно стверджували: ВАШІ МРІЇ ТА ПЛАНИ НЕМОЖЛИВИ!!! Та як весна розбиває зимовий холод, як маленький листочок пробуджує цілий ліс, як промінчик сонця перемагає пітьму, так смерть лишилась безсилою перед Божественною Правдою – Христос Воістину Воскрес!

Окрім самого факту Воскресіння для християн надважливими є слова Воскреслого Христа. Адже вони були про надважливе, про мир. Власне, «Мир вам» сказав Ісус Христос Своїм учням, котрі не могли оговтатися від побаченого, від можливості знову бути біля свого Учителя.

Графіті підвалу міста Часів Яр. Весна 2024 року.

І це весняно-воскресенське «Мир вам» має бути знаменом нашої новітньої історії. Саме весною оголошено про перемогу над фашистськими військами. Ті, хто не бачив кінця-краю Другої світової війни, в одну мить стали свідками неймовірного: нацистський режим захлинувся і у захисників з'явилась можливість повернутися додому, щоб обійняти своїх рідних. Так само весною розпочались підготовка та процес виведення військ з Афганістану. Десять років материнських переживань і сліз умиротворились, бо почули звістку про скоре повернення своїх дітей.

Два роки повномасштабної війни. Дві весни сподівань і молитов, щоб слова Христа сповнились над Українською землею: «Мир вам». Як сонце прогнало зимовий

холод, хай милість Божа та мужність наших захисників прогонять агресора з нашої квітучої землі. А є ще одна мрія та молитва, бо другими словами Христа по воскресінні було слово: «Радійте!». Тільки подумати: немає радості без миру, і неможливо уявити мир без радості.

Весна – пора сподівань, мрій та почуттів. Весна – час торжеств Воскреслого Христа. Весна – час звістки про мир для наших дідів, батьків і побратимів.

Хай буде благословенням той день в Україні, коли ми почуємо звістку про мир та відповімо їй своєю радістю.

Сергій ЮЩИК, волонтер, настоятель Афганського храму, проректор Київської духовної академії і семінарії.

Дата

ВИХІД ЗІ СХІДНОГО ЛАБІРИНТУ

Відповідно до Женевських угод СРСР узяв на себе зобов'язання вивести свої війська з Афганістану в дев'ятимісячний термін, починаючи з 15 травня 1988 року.

РОЗРАХУНКИ ТА ПРОРАХУНКИ

Радянське політичне керівництво, плануючи стратегічну операцію та переворот влади в Афганістані, вирішило підстрахуватися і для досягнення гарантованого успіху ухвалило рішення про введення «Обмеженого контингенту радянських військ» у цю східну країну.

Первинний задум операції не передбачав участі радянських військ у бойових діях та їхньої тривалої дислокації на території чужої країни. Виведення з Афганістану наших солдатів, офіцерів і генералів розпочалося у грудні 1979 року. Першими відлетіли групи та підрозділи, які успішно виконали свої бойові завдання з штурму палацу Аміна. Зустрічали їх у столиці з почестями, але одразу попередили, що про цю операцію всім треба забути.

9 січня 1980 року вилетів на Батьківщину весь особовий склад «мусульманського» батальйону спецназу ГРУ. Бойову техніку його передали 40-й армії. У літаку солдати «мусульманського» батальйону летіли напружено, опасалися, що можуть бути збиті своїми ж, щоб сховати кінці у воду. Але все обійшлося благополучно. Через добу батальйон прибув до місця постійної дислокації – до Чирчика.

Наприкінці січня 1980 року Брежнев Л. І. прийняв відомого радянського дипломата Добриніна А. Ф. перед його відльотом з Москви до Вашингтона і, обговорюючи ситуацію в Афганістані, сказав: «Ра-

дянські війська через пару місяців будуть виведені з Афганістану. Тільки такий поворот подій може бути вигідним».

7 лютого 1980 року, обговорюючи на Політбюро результати поїздки до Афганістану Андропова Ю. В., радянські керівники висловилися негативно про виведення військ.

Міністр оборони Устинов Д. Ф. стверджував, що знадобиться рік, або навіть півтора, поки стабілізується обстановка в Афганістані, а доти ми не можемо й думати про виведення військ, інакше «можемо нажити багато неприємностей».

Наприкінці лютого 1980 року знову з ініціативи Брежнева Л. І. опрацьовувалося питання виведення радянських військ з Афганістану – вважалося, що, скинувши Аміна, закріпивши новий афганський уряд Б. Кармаля, вони своє завдання виконали. Але проти виведення військ виступили Андропов Ю. В., Устинов Д. Ф. і Громико А. А. – і робити цього не стали.

Дивізії Радянської Армії до Афганістану вводилися у повному складі з розрахунком на можливе відбиття агресії суміжних держав. Коли ж стало зрозуміло, що війна має суто партизанський характер, а застосування важкої техніки в горах мало-ефективне, Політбюро ЦК КПРС 19 червня 1980 року ухвалило рішення про виведення деяких радянських військових частин – переважно танкових, ракетних і зенітно-ракетних, що й було реалізовано.

(Закінчення на 5-й стор.)

Законотворчість

ЗУСТРІЧАТИМЕМО ВОЇНІВ З ГІДНІСТЮ

Команда Міністерства у справах ветеранів України спільно з представниками інститутів громадянського суспільства та ветеранського руху обговорили основні положення законопроекту "Про основні засади ветеранської політики в Україні". Робота над ним перебуває на фінальній стадії.

УЧАСТЬ в обговоренні взяли члени Громадської ради при Мінветеранів, Ради родин загиблих, Ради ветеранів України, автори Концепції державної ветеранської політики, ветерани й ветеранки, народні депутати України, представники ветеранських громадських організацій та міжнародних партнерів.

Виконувач обов'язків міністра у справах ветеранів України Олександр Порхун зазначив на важливості ухвалення законопроекту, на який чекають і ветеранська спільнота, члени їхніх сімей, родини загиблих захисників і захисниць, і в парламенті та уряді.

«Разом з вами ми виходимо на фінальне обговорення законопроекту про ветеранську політику. Нам надзвичайно важливо чути думку кожного та кожної. І тому ми взяли курс на відкриті та прозорі комунікації. Але, водночас, не менш важливо, щоб чули і нас, як інституції, що формує та реалізує ветеранську політику. Розробка законопроекту про основні засади ветеранської політики в Україні – це кропітка робота, тому разом маємо зробити його якісним, і головне – дієвим», – наголосив Олександр Порхун.

Законопроект передбачає визначення поняття «ветеран/ветеранка». Невід'ємною складовою державної ветеранської політики є система переходу від військової служби до цивільного життя, яка стосується всіх, хто брав участь у захисті держави. Ця система, зокрема, передбачатиме: виявлення потреб і розроблення механізмів підтримки ветеранів війни та членів їхніх сімей, визнання українським суспільством внеску учасників системи переходу в оборонноздатність держави.

Одним із ключових напрямів у законопроекті є підтримка у забезпеченні житлових прав. Будуть визначені механізми реалізації права на житло, адже багато ветеранів є і внутрішньо переміщеними особами, і тими, хто втратив свої домівки. Тому важливо створити умови, щоб кожен, хто цього

потребує, мав змогу вирішити це питання.

Учасники зустрічі висловили свої зауваження та пропозиції. Вони будуть опрацьовані профільними фахівцями Мінветеранів та взяті до уваги у процесі підготовки фінального тексту законопроекту.

Очільник Мінветеранів також представив громадськості оновлену команду – чотириох заступників міністра, а також озвучив їхні напрями роботи та сфери повноважень: Руслан Приходько – керує напрямами соціального захисту і діджиталізації, Фархад Фархадов – відповідає за взаємодію з інститутами громадянського суспільства, розвитку ветеранського руху та вшанування пам'яті, Оксана Сивак – керує напрямами європейської інтеграції, а також фізичного й ментального здоров'я, Максим Кушнір – реінтеграція ветеранів у цивільне життя та ветеранський бізнес.

«Ми з вами маємо виступити єдиною командою у реалізації нової державної ветеранської політики. Вже сьогодні у кожному громаді, в свої родині повертаються воїни і ми маємо зустрічати їх з гідністю, а не острахом. З можливостями, а не залишати сам на сам з проблемами. З розвинутою інфраструктурою, а не бар'єрами та обмеженнями. Дякуємо усім, хто нас підтримує. Працюємо для ветеранів», – підсумував Олександр Порхун.

ВІРИМО Й НАБЛИЖАЄМО НОВИЙ ДЕНЬ НОВОЇ ПЕРЕМОГИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

антигітлерівської коаліції. Ті, хто переміг нацизм, – вороги для сучасної Росії. Країни Європейського Союзу, Велика Британія, США, Канада й загалом майже пів сотні держав. Вільні, демократичні й незалежні, що в сучасній кремлівській ідеології значить небезпечні. А отже – мішені.

Світ не бачив загрози, світ проспав відродження нацизму – о 5-й ранку 24 лютого 2022 року. І сьогодні всі, хто пам'ятає Другу світову й дожив до наших днів, відчувають дежавю. Битва за Київ, бомбардування Харкова, Одеси, Дніпра, масові могили, блокада портів, викрадення й вивезення зерна, катування, страти, депортація дітей, фільтраційні табори, колонії для полонених. Сторінки з підручників про Другу світову Росія повернула у заголовки світових ЗМІ. Страшне минуле Росія повернула у стрічку щоденних новин. Доводячи з кожним новим злочиним – нацизм відродився. Тільки з новим маркуванням: «Сделано в России».

Нещодавно наше суспільство зворушило фото чоловіка біля могили онука, який загинув на війні. Батько цього чоловіка загинув від

рук нацистів. Життя його онука забрали російські окупанти. Це лише один із мільйонів прикладів, які ставлять між нацизмом і сучасною Росією знак рівності.

Сьогодні ідеї Гітлера звучать російською мовою. Злочини нацистів скоюються під російським прапором. Відмінність формальна. Новий вермахт, який вдерся в Україну, носить на рукавах двоголового орла. Нові «Фау» – це «калібри» й «кінджали», новий Люфтваффе – МіГи й «сушки», нова свастика – «зетка», новий «Гітлер'югенд» – «Юнармія». Таких паралелей – десятки, таких наслідків – сотні.

І якщо сучасний Кремль походить на Третій рейх у усьому, то й кінець його має бути ідентичним. У новому Нюрнберзі. У місті Гаазі.

Як і в 1945-му, це здатен збити тільки об'єднаний вільний світ. Об'єднаний в антипутінську коаліцію. Не словами, а діями здатний зупинити нацистів Москви, не дати новому злу поширитися на весь Європейський континент, а згодом і на весь світ. Здатний допомогти Україні перемогти російський нацизм, допомогти собі, допомогти світу, аби довести відданість словам «Ніколи знову!».

Аби «Ніколи знову!» знову було актуальним.

Дорогі українці!

Жителів села Ягідне тримали тут 27 днів. 30 березня 2022 року село було звільнене від рашистських окупантів. 19 квітня – розміноване нашими силами. Це символ того, що історія повторюється, і кожен, хто прийшов нищити нас, врешті-решт тікатиме з української землі. Частина наших територій поки що залишається окупованою, частина наших людей – у полоні. Це означає, що наша битва триває. І сьогодні, в День пам'яті та перемоги над нацизмом, згадуючи мільйони українців, що разом з іншими народами боролися й перемогли, ми віримо й наближаємо новий день нової перемоги.

Коли вигнання нацистів з України, про яке ми читали в підручниках історії, відбудеться у реальному житті. І подія середини ХХ століття станеться знову й увійде в історію ХХІ століття. Історію спільної перемоги над російським злом.

З Днем пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні!

Слава Україні!

8 травня 2024 року.

ПОВЕРНЕННЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗІ СТАТУСУ

ПІСЛЯ повномасштабного вторгнення рф на територію України цей процес був ускладнений, в деяких випадках набуття статусу займало до 8 місяців і більше. Як результат, особи з інвалідністю внаслідок війни та родини загиблих мали обмежений доступ до пільг і послуг, гарантованих державою.

Відтепер статус можна буде отримати у 30-денний термін двома шляхами:

– у паперовій формі – через ЦНАП незалежно від зареєстрованого місця проживання;

– в електронній формі – через е-кабінет порталу Дія або єдиного державного реєстру ветеранів війни (наразі електронний продукт у розробці).

Крім заяви із зазначенням відомостей, необхідних для надання статусу, по суті більше нічого не потрібно. Збір відсутніх документів – це обов'язок не ветерана, ветеранки чи родин загиблих, а компетентних органів. Їм надано право втручати повний пакет документів від уповноважених органів або посадових осіб.

Електронний формат подачі заяви на встановлення статусу ще доопрацьовується Мінветеранів

Уряд ухвалив ініціативу Мінветеранів щодо спрощеної процедури подання та встановлення статусів особам з інвалідністю внаслідок війни та членам сімей загиблих військовослужбовців і військовослужбовиць.

спільно з Міністерством з питань цифрової трансформації. Технічна можливість отримання статусів «в один клік» з'явиться найближчим часом.

На першому етапі е-заява буде доступна для військовослужбовців сектору безпеки та оборони (ЗСУ, Нацгвардія, ДПСУ, Нацполіція, СБУ, СЗР), які отримали інвалідність внаслідок бойових дій, а також для сімей загиблих захисників і захисниць цих категорій.

Процедура звернення через ЦНАП вже діє для всіх категорій, в тому числі для захисників-добровольців з числа цивільних осіб, представників волонтерських організацій та інших цивільних осіб, які стали на захист держави та отримали інвалідність внаслідок війни.

«Мінветеранів зібрав всю проблематику щодо отримання статусів і уряд наразі зробив перший крок до спрощення процедури. Ми почали вибудовувати екосистему

повернення від військового до цивільного життя і один з її елементів – шлях пораненого: що далі, куди йти, як довго і з чим. Повернення починається зі статусу, що дає право ветеранам і ветеранкам, родинам загиблих на отримання державних гарантій, пільг і послуг, а отримання статусу залежить від швидкості, якісних і комфортних процедур. Не ветеран або член родини полеглих героїв має ходити і доводити, що він є УБД, особою з інвалідністю, чи що саме в цій родині є загиблі військовослужбовці, а держава, через інтегровані системи, зобов'язана це підтвердити. І так повинно бути по всіх напрямках ветеранської політики: чіткі, прості, зрозумілі алгоритми дій для всіх. Над цим працюємо, далі буде більше спрощень та можливостей, в першу чергу, через діджиталізацію процесів», – зазначив виконувач обов'язків міністра у справах ветеранів України Олександр Порхун.

НОВА ПРОФЕСІЯ

В Україні офіційно з'явилася професія «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб».

ВІДОМОСТІ щодо професійного стандарту «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» внесено до Реєстру кваліфікацій. Про це повідомив заступник міністра у справах ветеранів України Максим Кушнір.

Цей професійний стандарт розроблено за ініціативи Мінветеранів з метою запровадження в Україні професійного супроводу ветеранів й ветеранок війни, членів їхніх сімей та родин загиблих воїнів – на шляху переходу від військової служби до цивільного життя.

«Всі потреби, що виникають у ветеранів і ветеранок в рамках переходу від військової служби до цивільного життя, повинні знаходити фахову підтримку та допомогу, яка може бути забезпечена саме таким фахівцем із супроводу. Насамперед мова йде про індивідуальний професійний супровід, спрямований на допомогу нашим захисникам і захисницям в отриманні ними, зокрема, реабілітаційних, психологічних, освітніх та інших послуг», – зазначив Максим Кушнір.

Зокрема, фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб надаватиме роз'яснення щодо можливостей, прав, гарантій, пільг, отримання публічних (електронних публічних), соціальних, освітніх, реабілітаційних, психологічних та інших послуг. Наприклад, з питань оформлення відповідних документів тощо.

До Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» професію «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» (код КП 2446.2) внесено у розділ «Професіонали», група «Професіонали в галузі соціального захисту населення».

ГРОШОВА КОМПЕНСАЦІЯ ДЛЯ ПРИДБАННЯ ЖИТЛА

Уряд урегулював окремі питання грошової компенсації для придбання житла ветеранам з інвалідністю I-II групи та родинам загиблих захисників і захисниць

УРЯД УХВАЛИВ зміни до постанови КМУ від 19.10.2016 № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей».

Відповідно тепер:

– розпорядники субвенції на виплату грошової компенсації особам з інвалідністю внаслідок війни I-II групи та членам сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць за місцевими бюджетами будуть визначатися рішеннями відповідної місцевої ради, відповідної військово-цивільної адміністрації згідно з законодавством;

– для своєчасної виплати грошової компенсації встановити термін – 30 календарних днів після надходження державних коштів на рахунок місцевих бюджетів;

– здійснювати розподіл субвенції на виплату грошової компенсації з урахуванням обов'язкової виплати грошової компенсації у повному обсязі для кожного одержувача, на якого здійснено розподіл;

– передбачити здійснення перерахунку розміру призначеної грошової компенсації один раз на рік з урахуванням опосередкованої вар-

тості спорудження житла за регіонами України, визначеної Мінінфраструктури станом на 1 січня поточного року, що має прямий вплив на забезпечення виплати в повному обсязі;

– врегулювати правові засади надання грошової компенсації одержувачам, яким вручено підозру у зв'язку із вчиненням ними злочину проти України, а саме встановлено відстрочення виплати грошової компенсації до отримання відповідного вирок.

Важливим також є надання уповноваженій особі права на отримання згоди на перерахування коштів грошової компенсації із спеціального рахунка як оплати за договором купівлі – продажу житла та придбання житла у разі тимчасової відсутності ветерана за місцем проживання з об'єктивних причин (службове відрядження, лікування, реабілітація, участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією рф проти України).

Такі зміни дозволять забезпечити ефективне та цільове використання державних коштів і реалізацію принципу соціальної справедливості щодо тих, хто потребує житла.

Правління Криворізької міської організації Української Спільноти ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) прийняло рішення провести на базі авіаційного коледжу НАУ чергову звітно-виборчу конференцію та заслухати очільників організації про результати роботи за минулий більш як п'ятирічний період.

ПІСЛЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ усіх робочих органів конференції, порядку денного і регламенту зібрання зі звітною доповіддю про роботу міської організації УСВА виступив її голова Юрій Іванович Федосенко.

Звітний період діяльності організації був надзвичайно складним. На нього випали всесвітня пандемія та повномасштабне вторгнення російських окупантів в Україну.

Доповідаючи про роботу керівних органів, Ю. І. Федосенко наголосив, що організація працює в інтересах ветеранів війни, членів сімей загиблих воїнів і померлих ветеранів війни всього міста. У лавах організації об'єднано 2470 членів УСВА, серед них 76 учасників бойових дій на території інших держав (крім Афганістану), 104 учасника бойових дій АТО/ООС і 32 учасника нинішньої української визвольної війни, всі вони перебувають на обліку в 7 районних і в організації членів сімей загиблих воїнів і померлих ветеранів війни, ветеранів прикордонних військ і повітрянодесантних військ.

За звітний період пішли із життя 96 членів організації, 2 загинули, захищаючи Україну від російського агресора, 2 зникли безвісти. 375 продовжують захищати Батьківщину в складі Сил Оборони України, із них понад 80% поранені, контужені, а більшість – по двічі і більше.

Міська і районні організації активно працюють на допомогу і підтримку українській армії. Це і ремонт автобусів для військово-

службовців, плетіння маскувальних сіток, придбання плівки, канатів, дронів і багато іншого, необхідного на полі бою.

На превеликий жаль, не всі ветерани підтримують зв'язок з організацією та активно працюють в її лавах. Ветерани плідно працюють з органами місцевої влади та громадськими організаціями. Систематично кращі представники організації за-

ЗВІТУЮТЬ КРИВОРІЗЬКІ «АФГАНЦІ»

охочуються керівництвом міста і районів.

Проводяться заходи із військово-спортивного і національно-патріотичного виховання молоді і мешканців міста. Особлива увага приділяється вихованню молоді в руслі патріотизму та усвідомленого ставлення до України, її героїчного минулого і

сьогодennя. Прикладом живого патріотизму слугують ветерани війни в Афганістані, які першими добровільно, разом зі своїми рідними стали основою для формування підрозділів територіальної оборони.

Про фінансово-господарську діяльність звітував голова ревізійної комісії Микола Іванович

Моряков. Незаконних і безпідставних витрат коштів і товарно-матеріальних цінностей не виявлено.

В обговоренні звітів взяли участь делегати конференції, актив організації, голова Дніпропетровського обласного об'єднання УСВА В. М. Волошин. За пропозиціями ветера-

нів роботу керівних органів міської організації УСВА визнано задовільною, а звіт голови ревізійної комісії взято до відома і затверджено.

Вибори нового складу керівних органів пройшли згідно зі Статутом УСВА і регламентом.

Одноставним голосуванням на новий звітний період головою Криворізької міської організації УСВА обрано учасника бойових дій в Афганістані захисника України Олега Михайловича Рижкова, який до цього моменту очолював Центрально-міську районну організацію ветеранів-«афганців» Кривого Рогу. За поданням голови було сформовано і затверджено новий склад правління. Конференція доручила контроль очолювати Миколі Івановичу Морякову, Юрія Івановича Федосенка обрано заступником голови з питань зв'язків з органами влади і громадськими організаціями.

Новообраний голова О. М. Рижков запевнив делегатів, що докладе максимальних зусиль для продовження плідної роботи організації.

На завершення конференції В. М. Волошин за дорученням голови УСВА С. В. Червонописського вручив Почесну грамоту УСВА Юрію Івановичу Федосенку за плідну багаторічну роботу у складі УСВА, успішне формування і керування міською організацією, вручив Почесну грамоту Дніпропетровської обласної ради захиснику України, ветерану війни в Афганістані Вадиму Івановичу Поліщуку.

Бажаємо успіхів новообраному правлінню і голові у розвитку громадської діяльності організації, у справі захисту законних інтересів ветеранів війни, суверенітету і територіальної цілісності України.

**Олександр ГОРАНЬКО,
Людмила ЛОГВИНЕНКО.**

РОБОЧА ЗУСТРІЧ

ГОЛОВА Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак зустрівся з головою Дніпропетровського обласного об'єднання ветеранів Афганістану УСВА Віктором Волошином і членами правління організації Сергієм Севріковим і Володимиром Лопатком. Обговорено питання залучення ветеранів війни, які повертаються з лав ЗСУ, у ветеранське підприємництво, їх професійна орієнтація, навчання і реінтеграція у цивільне життя.

НАЙПЕРШЕ ЗАВДАННЯ – ДОПОМОГА І ПІДТРИМКА

Відбулось засідання президії Чернігівського обласного відділення УСВА, на якому розглядалися питання підтримки побратимів і членів сімей, які сьогодні захищають Україну, та організація передплати газети «Третій тост» на друге півріччя.

РЕКОМЕНДОВАНО головам організацій: уточнити списки наших бойових побратимів і членів сімей, які беруть участь в захисті України; організувати та постійно підтримувати з ними зв'язок, надавати необхідну допомогу; за необхідності надати допомогу та підтримку їхнім сім'ям та батькам; інформувати обласну організацію про таку допомогу.

За попередньою інформацією 62 члена організації проходять службу в різних підрозділах Сил Оборони України, з них 22 – члени сімей наших бойових побратимів. На жаль, маємо втрачати, тяжкі поранення захисників України з числа ветеранів-«афганців».

Передплата на наш інформаційний орган – газету «Третій тост» у першому півріччі показала недостатню роботу в деяких організаціях, що зменшує інформування та знання про по-

точні справи Спільноти. Рекомендовано організувати персональну роботу з членами організації та членами сімей.

Патріотичне виховання молоді на історичних прикладах і тради-

ренко) та відділом освіти міської ради, стали для юних спортсменів доброю школою витримки й сили духу.

Стала доброю традицією підтримка членів сімей загиблих побратимів міста Чернігова народним депутатом України Олегом Семінським і Всеукраїнським благодійним фондом «Заради тебе». Особиста участь у заходах міської організації, постійна увага до ветеранів, матеріальна підтримка сімей загиблих побратимів і сьогоднішніх

захисників України постійно відчувається від народного депутата України. Продовольчі набори, засоби гігієни, фінансова підтримка організації сьогодні вкрай необхідні у зв'язку з постійним недофінансуванням громадських організацій. «Завдяки таким людям, як Олег Валерійович, ми не відчуваємо себе покинутими, завжди є підтримка та добрі справи», – говорить голова обласного комітету сімей загиблих військовослужбовців Лариса Кожар.

Воїни-«афганці» — українській армії

ВETERАНСЬКИЙ ЦЕХ ВІННИЧАН

ДРУЗІ В ЖИТТІ, учасники бойових дій в Афганістані Михайло Пилипенко — доброволець 120-ї ОБрТО ЗСУ, Петро Коптяєв — командир взводу тієї ж бригади та активний волонтер — учасник бойових дій в Афганістані Григорій Цирканюк у кузні приватного підприємця виготовляли скоби для потреб фронту.

До придбання матеріалів долучилися й інші ветерани-«афганці» та волонтери Вінницької міської громади, серед них учасник бойових дій в Афганістані Петро Мельничук. За невтомну працю та благодійні пожертви величезна вдячність ветеранам.

Все для фронту — все для Перемоги нашої України над російськими загарбниками — головне гасло ветеранів. На прохання командування одного з підрозділів 32-ї окремої механізованої бригади Збройних Сил України група вінницьких ветеранів війни в Афганістані взялася виготовляти деталі для будівництва оборонних споруд на східному фронті.

Згодом у майстерні приватного підприємця ветерана війни в Афганістані Петра Коптяєва проводилися роботи з надання іншої різної підтримки ЗСУ, а нині із забезпечення одного з підрозділів рухомим складом.

Михайло Пилипенко — ветеран війни в Афганістані, захисник України, командир відділення 171-го батальйону 120-ї ОБрТО ЗСУ, Юрій Патраманський — учасник бойових дій, особа з інвалідністю в результаті війни, волонтер Віктор Малиновський, незважаючи на проблеми зі здоров'ям, протягом багатьох робочих днів ремонтували автомобіль для потреб понтонно-мостової бригади, який у відмінному стані передали військовій частині А0853 Збройних Сил України.

Члени Співки ветеранів війни в Афганістані Чечельницької громади (голова — Василь Вівчарук) придбали вживаний автомобіль ГАЗ-66 для потреб 120-ї ОБрТО ЗСУ. В майстерні Петра Коптяєва «афганці» відремонтували автомобіль і виготовили платформу для встановлення засобів ППО. Згодом автомобіль було передано до 210-го батальйону бригади територіальної оборони.

Керівник робіт — колишній військово-службовець бригади, ветеран війни в Афганістані, голова організації УСВА Якушинецької громади Вінницького району Анатолій Кондюк.

У роботі з відновлення автомобіля взяв участь ветеран війни в Афганістані Ми-

хайло Міхеєв, син якого Олексій, захищаючи Україну, загинув у Запорізькій області. Михайло не тільки працював, але й вніс значну частину коштів у спільний проект.

Не стояв осторонь і гурт військово-патріотичної пісні «Аскер» (керівник — учасник бойових дій в Афганістані Сергій Котляревський), ветерани Анатолій Перебитюк, Валерій Щербина, Григорій Цирканюк, Ва-

лерій Сторчак, Олександр Іванішин, Микола Каськов та інші.

Інший ветеран — учасник бойових дій в Афганістані, ветеран Повітряних Сил організував майстерню з виробництва та ремонту безпілотників. Вкладаючи свої кошти з пенсії, надає допомогу ЗСУ в розгромі ворога. Дякуємо тобі, шановний друже!

Учасник бойових дій в Афганістані Григорій Цирканюк організував виготовлення цигарок ручної роботи для воїнів Збройних Сил України, а волонтер «афганець» Петро Мельничук — доставку їх на передню лінію оборони.

Слова щирої подяки вам, бойові побратими, від ветеранів та воїнів Збройних Сил України!

ПРЕС-СЛУЖБА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ СПІЛКИ ВETERANІВ ВІЙНИ В АФГАНІСТАНІ.

ЩОБ ГЕРОЇ ОДУЖУВАЛИ ШВИДШЕ

Напередодні травневих свят працювали в лікарнях. Відвідували поранених бійців. Подякували медикам за важку, відповідальну і таку важливу роботу. Провідали наших захисників і передали їм госпітальні костюми-трансформери. Це стало можливим завдяки підтримці та фінансовій допомозі, яку надають на волонтерську діяльність нашої команди.

ПРОСТІ ЛЮДИ збирають по крихтах гроші для наших захисників. Тому в кого є така можливість, будемо раді бачити вас у нашої волонтерської команди.

Кров тече річкою не тільки по тілу поранених, але й по душах українців...

Поспілкувалися з хлопцями. Коли прилітають снаряди, вибухають міни, мить триває вічність, кажуть вони. Ми, ветерани-«афганці» знаємо про це, як ніхто інший. Долю не змінити. Незважаючи на тяжкі поранення, воїни не падають духом, бо знають, що не самі, бачать, що про них дбають та піклуються. Поранених хлопців та дівчат лікарі повертають до повноцінного життя, реабілітують, ставлять на ноги. Вони розуміють, що не покинуті, не забути, що вони потрібні сім'ї та рідним — для праці і життя без війни! Недумаючи про поранення та ампутації, всі бажають бути разом з побратимами на фронті, у перших лавах.

Проте доля розпоряджається на свій розсуд. На багатьох воїнів чекає тривале лікування і реабілітація після поранень та ампутацій кінцівок.

Вони, як і ми у своїй молодості, з честю та гідністю виконували та вико-

нують свій військовий громадянський обов'язок на фронті. Мріють, що війна закінчиться і вони повернуться додому навчатися, жити й працювати під мирним небом України.

Щодня з пораненими спілкуються наш побратим — ветеран війни в Афганістані Ярослав Медведик, завідувач приймально-операційного відділення. «Жахиття війни лягає тяжким тягарем на хлопців, яким вдалося вирватися з того пекла, хоч і скаліченими, але головне — залишилися живими. Війна лягла важким тягарем на їхніх рідних, насамперед на батьків, дітей та коханих дружин. Нестерпний біль і сум давить, коли бачиш ці скалічені війною молоді тіла і життя», — говорить він.

Слава, честь і хвала кожному з наших відважних воїнів!

За словами Ярослава Медведика, весь персонал лікарні імені І. І. Мечни-

кова на чолі з генеральним директором Сергієм Риженком робив, робить і робитиме усе для того, щоб такі хлопці-патріоти залишалися живими, скоріше одужували, поверталися у свої сім'ї, жили довго і щасливо!

Ми продовжуємо збір на госпітальні костюми-трансформери для поранених воїнів.

Усі, хто бажає допомогти нашим бійцям, можуть зробити переказ на рахунок

UA57305299000026204698908573 в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» або на картку в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 5168745606712468, отримувач — волонтер ГОНТАР В.О.

Контактні телефони:
+380 68 541 28 38,
+380 63 263 49 42.

Віктор ВОЛОШИН,
голова Дніпропетровського обласного об'єднання ветеранів Афганістану УСВА.

На початку травня відбулась гуманітарна благодійна місія в Нікополь Дніпропетровської області, ось майже два роки місто цілодобово перебуває під щільним терористичним вогнем агресивної росії.

ДІЛИМОСЬ СВОЇМ ТЕПЛОМ

ЗАВДЯКИ благодійній допомозі новозеландських і китайських волонтерів, надали гуманітарну допомогу мешканцям цього багатостраждального старовинного міста — колиски українського козацтва.

Ми намагалися принести додаткову насагу та надію тим, хто їх особливо потребує, це інваліди та люди похилого віку.

За поданням Дніпропетровського обласного об'єднання ветеранів війни в Афганістані передали благодійні продуктові набори ветеранам — особам з інвалідністю внаслідок війни і членам родин загиблих в Афганістані воїнів, це в основному самотні люди похилого віку, які вдячні за кожне добре слово.

Ця благодійна місія відбулася завдяки волонтерській роботі Дніпропетровської християнської церкви (волонтер Тетяна Старишко) і члену правління Дніпропетровського обласного об'єднання ветеранів війни в Афганістані Сергію Севрікову, а також заступнику голови Нікопольської міської організації «Союз інтернаціоналістів» УСВА Василю Щербакову.

Дякуємо всім, хто нас підтримує і надає фінансові благословення цій дивовижній роботі.

Тетяна СТАРИШКО, волонтер.

ДОПОМОГА ГОСПІТАЛЮ

Волонтерський центр «Патріот» Тернопільської обласної спілки ветеранів Афганістану доправив гуманітарну допомогу в Заліщицький обласний госпіталь ветеранів війни.

У госпіталі проходять лікування та реабілітацію учасники бойових дій російсько-української війни.

Голова обласної Співки ветеранів Афганістану Сергій Лісовий разом з побратимами привезли продукти харчування, які були зібрані ветеранам-«афганцям» Тернопільщини, за що щиро дякував начальнику госпіталю Анатолій Георгійович Кноль. Обговорили питання подальшої співпраці колективу госпіталю та ветеранів-«афганців».

Щира подяка всім, хто не стовмився допомагати заради нашої Перемоги.

Василь КОГУТ,
перший заступник голови Тернопільської обласної організації УСВА.

**(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)**

22 березня 1981 року в Москві на нараді Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану з ініціативи головного військового радника генерала армії Майорова О. М. було розглянуто питання про виведення радянських військ з Афганістану та заміну Бабрака Кармалю на посаді Генерального секретаря ЦК НДПА. Тоді це викликало різку негативну оцінку керівництва, Майоров О. М. невдовзі був відкликаний з Афганістану.

У травні 1981 року Посол СРСР у ДРА Табеев Ф. А. на нараді військових радників у Кабулі виклав офіційну думку на перспективи перебування радянських військ в Афганістані: «Ми припускали, що в короткі терміни, не більше року, використовуючи армію як сили стримування, не вплутуючи в бойові дії, створимо умови для встановлення та зміцнення нового керівництва та розвитку нового етапу революції. А потім, поки світова громадська думка не встигне негативно відреагувати, введемо війська. Але рік минув і виявилось, що у керівництва Афганістану немає власної військової опори для захисту країни. Тому зараз на найближчі два роки поставлено завдання створення афганської армії, бездатної, відданої уряду».

З початку 1982 року до активної участі у врегулюванні афганської проблеми підключилися Генеральний секретар ООН Перес де Куельяр та його заступник Д. Кордовес. Ними було організовано 12 раундів переговорів, 41 дискусію з афганськими, американськими, пакистанськими та радянськими дипломатами. У результаті було підготовлено проект угоди про виведення військ.

Москва відповіла позитивно одразу після приходу до влади Андропова Ю. В. 19 травня 1983 року радянський посол у Пакистані офіційно підтвердив прагнення СРСР і ДРА призначити терміни виведення контингенту радянських військ. Андропов Ю. В. готовий був подати 8-місячну програму виведення військ. Але в цей період посилюлася конфронтація між СРСР і США. Помер Андропов Ю. В. Д. Кордовес передав свій проєкт до Москви та Вашингтона, але не отримав відповіді.

Після приходу до влади Черненко К. У. переговорний процес щодо Афганістану фактично заморозили, хоча військові дедалі наполегливіше ставили питання виведення військ.

Відновився процес переговорів лише 1985 року з обранням Горбачова М. С. Генсеком ЦК КПРС. У жовтні 1985 року на Політбюро ЦК КПРС було поставлено мету – прискорити вирішення питання виве-

ВИХІД ЗІ СХІДНОГО ЛАБІРИНТУ

дення радянських військ. Одночасно кабульська влада повідомлялася про наш твердий намір вивести свої війська. Б. Кармаль так прокоментував це рішення: «Якщо ви зараз підете, наступного разу доведеться вводити мільйони солдатів». У лютому 1986 року на XXVII з'їзді КПРС Горбачов М. С. повідомив, що план поетапного виведення радянських військ вироблений і буде виконано відразу після політичного врегулювання.

У травні 1986 року замість Б. Кармалю на посаду Генсека ЦК НДПА було обрано Наджибулла. Він поступово, до листопада 1986 року, взяв й інші державні пости. А Б. Кармаль вирушив на «відпочинок і лікування» до СРСР.

Радянське керівництво приступило до реалізації прийнятої концепції, і в період з 15 по 31 жовтня 1986 року були виведені з Шинданда – танковий, мотострілецький і зенітний полки, з Кундуза – мотострілецький і зенітний, з Кабула – зенітний.

На засіданні Політбюро ЦК КПРС 13 листопада 1986 року було поставлено більш масштабне завдання: протягом двох років здійснити виведення наших військ з Афганістану, 1987 року вивести 50 відсотків військ, а 1988 року – решту 50 відсотків, що залишилися.

РІШЕННЯ ПРИЙНЯТО! ХТО НАТИСКАЄ НА ГАЛЬМА?

14 квітня 1988 року за посередництва ООН у Женеві було підписано міністрами закордонних справ Афганістану та Пакистану пакет документів, покликаних покласти край кровопролиттю. Гарантами виконання угод виступили США та СРСР. Відповідно до цих домовленостей СРСР узяв на себе зобов'язання вивести свої війська з Афганістану в дев'ятимісячний термін, починаючи з 15 травня 1988 року. Протягом перших трьох місяців виводилася половина всіх військ. Пакистан і США мали припинити будь-яке втручання у внутрішні справи Афганістану.

План-графік виведення військ був підготовлений та підписаний міністром оборони маршалом Язовим Д. Т. 7 квітня 1988 року. На цей час чисельність радянських військ в Афганістані становила 100,3 тис. осіб. Виведення військ планувалося проводити паралельно через два прикордонні пункти – Кушку (Туркменістан) і Термез (Узбекистан).

У підготовчий період (квітень – перша половина травня) рішенням командувача 40-ї армії окремі дрібні підрозділи було переведено до основних пунктів дислокації полків.

На першому етапі з 15 травня до 15 серпня війська були виведені з 12

провінцій. На Батьківщину повернулося 50,2 тис. людей. Наші війська залишилися тільки у 6 провінціях Афганістану (Кабул, Парван, Баглан, Герат, Саманган, Балх).

Радянська сторона виконувала Женевські угоди практично в односторонньому порядку, робила рішучі заяви про порушення з боку США та Пакистану. Здійснюючи планове виведення військ, СРСР продовжував надавати Афганістану значну військову допомогу. Прискореними темпами велася підготовка афганських фахівців, створювалися тримісячні запаси матеріальних коштів у ключових районах і на сторожових заставах. Продовжувала брати участь у боях з моджахедами 40-а армія, завдавала удари по базах бойовиків ракетами Р-300 «Скад» і авіацією з території Радянського Союзу.

Що ближче підходив термін початку другого етапу виведення військ, то більшу стурбованість виявляло афганське керівництво, плануючи неординарні кроки, щоб затримати радянські війська в Афганістані. Військове командування однозначно висловлювалося проти цієї пропозиції. Проте така позиція афганців знаходила розуміння в деяких керівників СРСР, зокрема, у Шеварднадзе Е. А. Під їхнім тиском графік виведення військ змінили.

За первинним планом другий етап виведення військ мав розпочатися в листопаді 1988 року, а відповідно до нової директиви Міністерства оборони виведення бойових частин із Кабула мало розпочатися лише 15 січня 1989 року. І якщо на західному маршруті проблем не виникало, то на східному маршруті, який проходив через гірський перевал Саланг, що має обмежену пропускну спроможність, доводилося долати гірські перевали в найнесприятливіших кліматичних умовах.

Але цим справа не обмежилася. У січні 1989 року Президент Наджибулла під час зустрічей у Кабулі із Шеварднадзе Е. А. та Крючковим В. О. став наполягати на залишенні в Афганістані добровольців зі складу 40-ї армії у кількості 12 тис. осіб для охорони міжнародного аеропорту в Кабулі та стратегічної автодороги Кабул–Хайратон. Шеварднадзе Е. А. доручив своїм підлеглим – співробітникам МЗС та Посольства підготувати пропозиції до Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану. Генерал Варенніков В. І. передав свою негативну реакцію на ці пропозиції, незважаючи на те, що МЗС пропонував встановити грошове утримання добровольцям-офіцерам по 5 тис. руб., а солдатам – по 1 тис. руб. щомісяця – на ті часи значні гроші. Водночас військові наголосили, що якщо рішення буде ухвалено, то необхідно залишити угруповання не менше ніж 30 тис. осіб.

До ухвалення остаточного рішення генерал армії Варенніков В. І. дав розпорядження припинити виведення військ, адже в іншому разі доведеться б потім об'єкти, що залишаються, відбивати з боями і втратами. Пауза тривала понад десять днів, до 27 січня 1989 року.

Здоровий глузд взяв гору, і на засіданні Комісії Політбюро ЦК КПРС з Афганістану ухвалили рішення не залишати війська, а забезпечити їх повне виведення у встановлені терміни.

Останній підрозділ 40-ї армії залишив Кабул 4 лютого 1989 року. У столиці залишилися Посольство СРСР у скороченому складі, невеликі сили охорони, керівництво Оперативної групи МО СРСР і кілька десятків військових радників, переключачів і радистів в апараті головного військового радника, а також невелика кількість радників у представництвах КДБ і МВС.

Залишення Радянським Союзом сил і засобів режиму Наджибулли виявилось достатньо для того, щоб протриматися при владі понад три роки до 26 квітня 1992 року.

Але чергова військово-політична зрада союзника призвела до тяжкої поразки і надалі до руйнування держави Афганістан.

Аблазов В. І. Афганська арена. Війна XX І ст. – Київ: УСВА, 2015. – 547 с.

Зброя Перемоги

УКРАЇНА ЗАДАЄ ТОН У ВІЙНІ ДРОНІВ ЕКСПЕРТ РОЗПОВІВ ПРО СИЛЬНІ ТА СЛАБКІ СТОРОНИ

Українські дрони мають перевагу над ворожими, зокрема, завдяки новаторським технологічним рішенням. Але сучасний воїн повинен не тільки знати способи точно «доставити» боеприпаси для ураження техніки чи живої сили противника, а й вміти захиститися від ворожих «пташок». Про FPV-дрони в ексклюзивному коментарі АрміяInform розповів викладач НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кандидат технічних наук Євген Коваленко.

Сигнал іде від оператора до дрона – команди керування, та від дрона до оператора – відео з камери. Заглушення або навіть поява затримки хоча б в одному з них призведе до зупинки, падіння або аварії.

Для порівняння можна уявити, що буде з автомобілем, якщо у водія на ходу паралізує тіло чи різко зникає зір, пришивши до нього всі процеси разів у двадцять. Тому найефективнішим методом боротьби буде глушіння радіозв'язку, що і робить будь-який РЕБ.

При цьому достатньо заглушити хоча б одну частоту з двох (керування чи відеозв'язок).

Внаслідок того, що відеозв'язок займає ширшу смугу частот, глушити його дещо простіше. Це можна порівняти (хай пробачать мене зараз спеціалісти з високошвидкісної техніки) з тим, що в разі аварії в маленького пакуна значно більше шансів лишитися повністю неушкодженим, ніж у величезної короби.

Інша аналогія – для керування потрібно передавати в сотні разів менше даних, ніж для відео, тому шансів бути переданим у першого значно більше.

Звісно ж, перед застосуванням РЕБ варто дізнатися, чи глушить він саме ті частоти, які використовує дрон; зробити ж глушіння абсолютно всього ефіру та всієї лінії фронту технічно майже неможливо.

Звідси виходить ще один спосіб захисту – мати пристрій, який моніторить радіофір та сповіщає про появу в ньому нових джерел сигналу (передача відео з FPV-дрона, а то і сигналів керування, якщо ворог геть близько). Це дає час, щоб увімкнути РЕБ або сховатися, поки тебе не помітили (а краще – те і друге).

ДРОН І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ДВА ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ

Часто в історії розвиток технологій стимулювався війною. На жаль, це відбувається і нині.

Розвиток штучного інтелекту (ШІ) дозволяє зменшити, а то і повністю виключити роль людини з керування FPV-дроном, зробивши його повністю автономним. Тут можна виділити два етапи розвитку такої технології, обидва з яких вже є досягнутими.

Перший – це автоутримання цілі. Оператор здалеку направляє дрон, по суті, вручну вказуючи останньому, який елемент картини вважати ціллю. Це трохи нагадує сцени Target Locked із фантастичних бойовиків.

Після цього електроніка тримає курс дрона так, щоб виділена ділянка чи об'єкт завжди були по центру екрана, що майже гарантує влучання. Це розв'язує проблему останніх кількох десятків-сотень метрів, коли дрон іде на зниження, і зв'язок може втратитися внаслідок рельєфу місцевості чи наближення до окопного РЕБ.

Другим етапом є повністю автономне орієнтування дрона по камері шляхом співставлення зобра-

ження із супутниковими знімками, автоматичне знаходження цілі та її ураження. У такому разі будь-який РЕБ вже не є порятунком.

ТЕХНОЛОГІЇ ДОЗВОЛЯЮТЬ УКРАЇНІ ПЕРЕМАГАТИ

Логічно виникає запитання: чому ж такі системи не встановлюються масово на дрони? Річ у тім, що будь-яка технологія має обмеження.

Економічне обмеження. Для хоча б базового використання ШІ із тим програмним забезпеченням, що є зараз, треба мінікомп'ютер, що часто коштує приблизно стільки, скільки й сам дрон або дорожче. Для точного розпізнавання комп'ютер перевищуватиме вартість дрона в десятки разів.

Фізичне обмеження. Комп'ютер має певні масу та об'єм. На сьогодні комп'ютер для реалізації повністю автономної системи буде завважким та занадто об'ємним для FPV. Якщо ж брати більший комп'ютер, він стає значно дорожчим, більш неповоротким та легшим для збиття.

Обмеження надійності. Дрони з ШІ значно складніше збирати й налаштовувати, у них більша кількість точок відмови, а отже, і загальна надійність системи є нижчою.

Звісно, всі ці обмеження вдасться досить швидко подолати. Причому це станеться майже одночасно як у нас, так і у ворога, що зробить російсько-українську війну війною напів- чи повністю автономних дронів.

Враховуючи, що рівень технічного оснащення наших FPV-дронів і ворожих є близьким, вже зараз на перший план виходить вміння дешевше купити комплектуючі та швидше, після адаптації технології, налагодити масове виробництво.

**Євген БУКЕТ,
АрміяInform.**

ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВЕДЕННЯ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ

Сьогодні тільки лінійний не говорить про FPV-дрони, вважаючи їх одним з основних інструментів ведення війни. Їх використовуємо ми, використовує ворог.

Характерними рисами такого дрона є керування по камері, висока маневреність та відносна дешевизна. І це не дивно, оскільки їх використовують переважно для «доставки в один кінець», тобто на них навішують боеприпаси для ураження техніки чи живої сили противника.

Хоча при цьому дрон знищується також, цей спосіб має суттєву перевагу перед, наприклад, скидами – оператор може контролювати політ і «доставку» до самого кінця, що сильно підвищує точність влучання, особливо по рухомих об'єктах.

Саме тому росіяни і намагаються, наприклад, ставити модем із SIM-картою на «шахеди», щоб перетворити їх у певний аналог FPV і мати можливість не тільки пускати їх по поперед заданому курсу, а й динамічно коригувати маршрут у режимі реального часу.

Методів порятунку від FPV-дрона, м'яко кажучи, малувато. Втекти від нього майже неможливо, і сховатися, якщо тебе вже помітили, навряд вийде – «пташка» просто полетить слідом й наздожене.

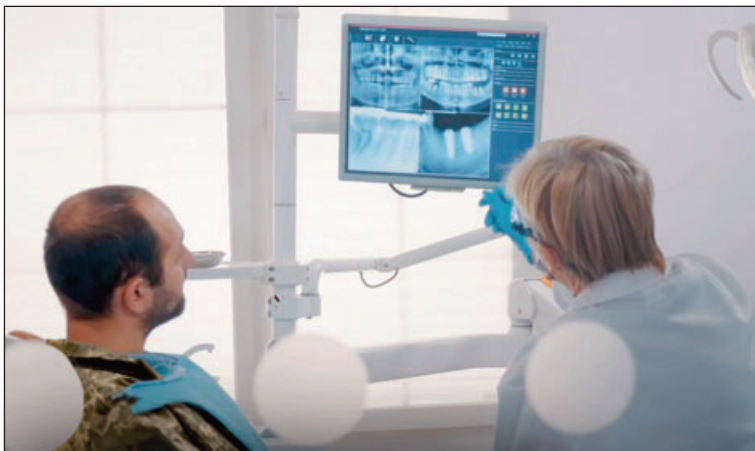
Є варіанти їх збиття зі стрілецької зброї, проте для того, щоб локалізувати дрон, приготувати зброю та влучити, буде лише секунд п'ять, чого досить мало. До того ж падіння та детонація дрона десь поруч теж можуть завдати шкоди.

СЛАБКЕ МІСЦЕ FPV-ДРОНІВ

Проте у FPV-дронів є дуже слабе місце – радіозв'язок, без якого вони апіорі не можуть працювати.

Соціальний захист

ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ – БЕЗОПЛАТНО

Міністерство охорони здоров'я спільно з Національною службою здоров'я України запустили пілотний проект «Зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України». Це додаткова до Програми медичних гарантій ініціатива, на яку в бюджеті-2024 передбачено 750 млн грн.

СКОРИСТАТИСЯ програмою безоплатного зубопротезування пацієнт може один раз протягом року. Грантична вартість наданих медичних послуг, згідно з постановою уряду, не може перевищувати 14984 гривні.

Послугу безоплатно зможуть отримати: учасники бойових дій; особи з інвалідністю внаслідок війни; військовослужбовці.

Наразі такі послуги надаються в 45 медзакладах України, які законтрактовані НСЗУ. МОЗ повідомило, що укладання та підписання договорів триває, тож перелік медзакладів розширюватиметься.

Щоб отримати послугу, необхідно звернутися до медичного закладу, який входить до списку законтрактованих учасників пілотного проекту, попередньо отримавши направлення від лікаря-стоматолога, підготувати пакет копій документів, показати оригінали та написати заяву.

З детальним переліком документів, послуг і законтракованими медичними закладами можна ознайомитися на сайті НСЗУ за посиланням: <https://bit.ly/3WlQ1sQ>. А в разі виникнення додаткових питань, можна звернутися до операторів контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

У свою чергу, Міністерство у справах ветеранів України зараз спільно з Міністерством охорони здоров'я опрацьовує остаточний варіант змін, що пропонуються до постанови КМУ від 27.02.2024 № 212 «Деякі питання реалізації пілотного проекту щодо зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України».

ПРОТЕЗИ ПОРАНЕНИМ ЗАХИСНИКАМ

Військовослужбовці тепер зможуть оперативніше отримувати профінансовані державою високофункціональні протези та ортези, зокрема протези верхньої кінцівки з зовнішнім джерелом енергії та протези нижньої кінцівки підвищеної функціональності. Таке рішення ухвалив Кабінет Міністрів України.

РАНІШЕ учасники бойових дій могли отримувати такі протези лише після того, як закінчувався строк експлуатації первинного протезу, а це, зазвичай, три роки.

Нові зміни дозволяють Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю оплатити новий, більш технологічно складний і більш дороговартісний протез вже через рік після первинного протезування, якщо такий протез має інші функціональні характеристики.

Наприклад, на етапі первинного протезування захисник з ампутованою ногою на рівні стегна отримав якісний протез із гідравлічним колінним вузлом. Лікар може рекомендувати йому більш інноваційний протез із мікропроцесорним (електричним) колінним вузлом, який працює за іншим принципом і може сприяти більш природній ході та легшому доланню сходів.

Чому захисники не можуть одразу отримувати такі протези? Відповідає Олена Кульчицька, радниці міністра соціальної політики: «На першому етапі важливо, щоб людина пристосувалася до протезу, навчилася користуватися ним. Це завдання вирішує первинне протезування. І тільки коли кукса вже сформована, а людина оволоділа навичками користування протезом, є сенс встановлювати більш висо-

данню планової стоматологічної допомоги, яка не входить до Програми медичних гарантій. Пакет «Стоматологічна допомога дорослим та дітям» і не покривається в рамках пілотного проекту «Зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України».

Відповідно до змін, які пропонується внести: гранична вартість наданих медичних послуг одному пацієнту, що підлягають оплаті за договором, не повинна перевищувати 24952,54 грн (обраховано НСЗУ); орієнтовна кількість забезпечених плановою стоматологічною допомогою – 40000 осіб.

Мінвeterанів пропонує: бюджетні призначення, що передбачені Міністерству у справах ветеранів України у 2024 році в загальному фонді державного бюджету за програмою 1501040 «Заходи з ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації» у розмірі 1000000 грн, передати МОЗ для забезпечення фінансування надання планової стоматологічної допомоги шляхом внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік».

А також визначити категорії тих, хто може отримати таку медичну послугу із планової стоматології, а саме: учасники бойових дій, зазначені в пунктах 19-25 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особи з інвалідністю внаслідок війни, зазначені в пунктах 11-16 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

кофункціональний протез. Тепер наші захисники зможуть отримувати протези з додатковими можливостями набагато швидше, не чекаючи закінчення строку експлуатації першого протезу».

Щоб розв'язати проблему, яка заважала захисникам і захисницям отримувати більш функціональні протези, Кабінет Міністрів своїм рішенням змінив Порядок № 518, прийнятий ще у 2020 році, щоб люди, які внаслідок поранень втратили кінцівки, могли скористатися з сучасних технологій і якомога раніше повернутися до активного життя.

Говорить генеральний директор ФСЗІ Віталій Музиченко: «Держава визначила пріоритетом відновлення військових після поранення, тому вкладає великі кошти в те, щоб забезпечити наших поранених військових сучасними протезами. У результаті нашого спілкування з учасниками бойових дій, з ветеранськими організаціями та протезними підприємствами ми побачили потребу переглянути порядок надання таких протезів тим, хто користується первинним протезом вже 12 місяців. Ми запропонували Мінсоцполітики зняти цей бар'єр, і своїм рішенням Кабінет Міністрів дозволив нам оперативніше забезпечувати більш функціональні протези нашим захисникам».

ЖІНКА-ВОЛОНТЕРКА: ХТО ВОНА?

Відповісти на це запитання одним словом чи навіть однією фразою неможливо. Саме жінки-волонтерки з початку війни організували неабияку допомогу захисникам. Вони швидко налагодили заготівлю та передачу на фронт продуктів харчування, військової амуніції, не чекаючи поки військові логісти почнуть забезпечувати підрозділи всім необхідним.

БАГАТО ЖІНОК молодого віку пішли до війська добровольцями. Ті, хто залишився, об'єдналися в осередки на місцях, організували невеликі виробничі потужності з виготовлення необхідного майна та продуктів харчування для потреб ЗСУ. Це і маскувальні сітки, і продуктові набори для індивідуального та колективного споживання. Оперативно зуміли організувати збір коштів для придбання різних оптичних приладів, зокрема, нічного бачення, тепловізорів, військового та медичного спорядження, запчастин для техніки, також автомобілів для потреб військових, вивезення поранених з лінії фронту.

Не один раз Шепетівська Спілка ветеранів війни в Афганістані зверталась у старостати місцевих ТГ про допомогу в збиранні продовольства для потреб військових і поранених бійців, які проходили реабілітацію у шпиталях, місцевих лікарнях, і жодного разу нам ніхто не відмовив.

СВЯТО ДЛЯ ШЕПЕТІВЦІВ

В Україні маємо дні особливого вшанування жінок: одне з них – 8 березня – ми отримали з часів Радянського Союзу в спадок, згодом, відмовляючись від такого спадку, встановили святкування міжнародного Дня матері, сім'ї та материнства, який відзначаємо в другу неділю травня.

ІСНУЄ В УКРАЇНІ також і християнське свято з вшанування жінки як матері-християнки, берегині сім'ї. У другу неділю після Великодня православні вшановують жінок-мироносиць.

Усі ми знаємо, що Ісуса Христа під час Його земного життя супроводжували апостоли, але була також і група жінок, зцілених Христом. І також ходили на Його проповіді, піклуючись про нічліг та їжу, саме їм першим з'явився Христос після Його Воскресіння. Духовний подвиг жінок-мироносиць, самовіддана праця та допомога, їх жертвна любов є яскравим прикладом віри, вартим наслідування. Саме жінки розповіли світові звістку

про Воскресіння Христове, стали покровительками і захисницями українського жіноцтва, яке в непростий для країни час показало свою стійкість, надійність і відвагу.

У Шепетівці в Храмі святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії, настоятелем якого є воїн-«афганець» отець Анатолій Вересюк, відбулося святкове богослужіння на честь жінок-мироносиць.

Організували виїзд у мальовниче місце – в зону відпочинку «Дубки», де ветерани війни в Афганістані приготували козацький куліш, рибно-грибну юшку, солодощі та напої для дітей. Пригостили вихованців недільної школи, що діє при храмі, дітей-сиріт і напівсиріт, їхніх мам і наставниць, учительок. Їхні татусі та чоловіки боронять Батьківщину.

Діти мали можливість не тільки грати у різні спортивні ігри – волей-

Якось я запитав одну із жінок, що її спонукало зайнятися волонтерством. На моє запитання жінка відповіла, що в неї є багато знайомих чоловіків, які нині служать в ЗСУ. Є серед них і рідні. Війна рано чи пізно закінчиться і її (і не тільки її) запитають, який внесок зробила особисто, щоб наблизити Перемогу.

А ще волонтерка зазначила, що у старості їй буде що сказати своїм дорослим дітям і онукам, як творилася історія України, як відбувалось становлення незалежної держави.

Назвати усіх, хто сьогодні допомагає захисникам, справа нелегка. Та все ж таки спробую згадати деяких з тих ентузіасток, які знаходять час для допомоги військовим. У Чотирбоцькому старостаті це Тетяна Костюк, Тетяна Тихонець, Оксана Ящук; у Верboveцькому старостинському окрузі – Катерина Пасічник, Оксана Василюшина, Оксана Ястрижемська, Леся Гозоль, Валентина Губань, Тетяна Краснолюцька; у Городищенському старостинському окрузі – Катерина Шадюк, Емілія Береза, Наталія Заремба, Оксана Вербіцька, Надія Бондар, Лілія Коробенюк; у Рожичнянському старостинському окрузі – Світлана Демчук, Галина Дисик, Галина Зайчук, Ольга Василюшина, Леся Антонюк, Олена Мельник, Світлана Сулик, Людмила Тимошук.

Також велика подяка трудівницям – парафіянкам Храму святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері Софії, які допомагають військовим ще з часів АТО і сьогодні за самовіддану працю.

Усім вам низький уклін від Шепетівської СВА та захисників України.

бол, бадмінтон, футбол, дартс, а ще й показали свої творчі здібності в малюванні, виконанні пісень. Не відставали від дітей дорослі – звучали чудові пісні про Україну, кохання.

Приходжали храму подякували організаторам і Шепетівській СВА, В. Окорському, В. Лук'янчуку, В. Косокову, В. Мителіському, В. Яворському, Е. Царіку, а також керівнику студії «Територія свята» Оксані Томчук зі Славути, благодійникам за чудовий день відпочинку.

Володимир ПИПІЧ, учасник бойових дій, член Шепетівської СВА.

...«Попрацювали» вандалі

Володимир Михайловський, який очолює осередок Української Спільноти ветеранів Афганістану в Сумській області, говорить:

«Традиційно напередодні Великодня зустрічаємося тут. Домовляємося про техніку, прибираємо територію парку, миємо меморіал, косимо траву тощо. Готуємось до великого дня... Але стан пригнічений. І не тільки через війну, а й тому, яка ситуація всередині країни. Кілька днів тому тут «попрацювали» вандалі – пошкодили стели і вкрали два бронзові погруддя. Спочатку у нас була думка, що це зробили потвори, які вирішили збути 70 кг бронзи. Але з інших міст від наших товаришів почали надходити тривожні дзвінки, що невідомі паплюжать і руйнують пам'ятники воїнам-«афганцям» і ліквідаторам Чорнобильської аварії. Деінде постійно чуємо, що 8 і 9 травня не потрібно вшановувати переможців над нацизмом і покладати квіти до пам'ятників. Таке зухвале ставлення обурює і ображає».

Осередок УСВА у Сумській області закликав поліцію знайти негідників і крадіїв. А також вете-

розібратися, звернути увагу колег по депутатському корпусу на неприпустимість забуття героїв у суспільстві і сприяти, аби обласна влада взяла під особистий контроль розслідування цього злочину.

Анатолій Єпіфанов, який завжди допомагав ветеранам і цінує подвиг земляків, емоційно відреагував: «Руйнувати, очорнювати пам'ять про захисників – це неповага до країни. Вони виконали свій військовий і громадянський обов'язок, багато хто ціною власного життя. А злодії хай знають – покарання неминуче, буде їм!».

Ніхто не забутий!

На мармурових плитах меморіалу вигравіювано 123 прізвища сумчан, загиблих в Афганістані.

ВЕСНЯНА ТОЛОКА СУМСЬКИХ «АФГАНЦІВ»

Бойові побратими зібралися біля Меморіалу загиблим воїнам, щоб навести лад і поспілкуватися у знаковому для них місці.

рани-«афганці» звернулися до депутата обласної ради, Почесного громадянина міста Суми Анатолія Єпіфанова – допомогти

До них додалися і ті, що загинули у війні із рашистами. П'ять фотографій героїв стоять просто неба: Валерій Слюсаренко, Олег Пет-

ренко, Іван Пилипченко, Олег Фурніченко, Микола Ільченко.

Володимир Михайловський зазначає, що наразі планують, яким чином розмістити нові прізвища на меморіалі. Говорить: «Радимось зі спеціалістами, є певні ідеї, зробимо обов'язково. Ніхто не забутий!»

Олександр Сіробаба, ветеран-«афганець», служить медиком у ДФТГ. У свій вихідний теж доєднався до толоки. Вражений наругою над пам'ятником, із боєм відзначає: «У будь-якій прогресивній країні ветеран – дуже почесне звання. Тому що захисники – найшанованіші люди, незалежно від часів і управлінців. З першого дня наші хлопці зі зброєю в руках захищають рідну землю: хтось в ЗСУ, хтось в ДФТГ і теробороні. Воюють, вчать, діляться досвідом із молодими».

Володимир Михайловський розповів, що на іншій ділянці теж ведеться активна робота. Мова про волонтерський осередок, який організували дружини воїнів-«афганців», а очолила Олек-

сандра Лимаренко. Жінки плетуть сітки, в'яжуть шкарпетки, передають захисникам продукти харчування. Нещодавно за їх ініціативи і за матеріальної допомоги СВА Сумщини були придбані і передані одній із ДФТГ навчальні гранати, а також вкрай необхідне спеціальне обладнання для управління дронами.

Життя переможе!

Учасники толоки у спілкуванні ділилися своїми мріями, які вони називали планами, що невдовзі здійсняться. Повернутися переможцями захисники, відновити роботу унікальний військовий лицей, і як вони будуть проводити вже мирний час у цьому красивому парку, який між собою називають «ветеранським»...

Володимир Михайловський говорить:

«Наближається Великдень. Саме цей день утверджує перемогу життя над смертю, добра над злом. Тож гуртуймося у підтримці один одного. Цінуймо рідних, друзів. Віримо і допомагаймо ЗСУ. Усі ми молимося і прагнемо одного – найскорішої перемоги України, і вона обов'язково буде. Життя переможе!»

Пам'ять

УВІЧНИЛИ В БРОНЗІ, МЕТАЛІ І КАМЕНІ

На Буковині у Боянській ОТГ відбулося освячення та урочисте відкриття пам'ятника воїну-«афганцю» Івану Боті (загинув 1980 року) та меморіальних дощок загиблим героям України Матію Михайлу і Роману Віорелу (2022).

ЗАХІД ВІДБУВСЯ на території НВК Боянська гімназія. Об'єднані боєм втрат і мужністю наших воїнів прийшли рідні, військовослужбовці, які навчалися у цій школі, представники влади та місцевого самоврядування, депутати, духовенство і мешканці села.

Освячення звершив єпископ Івано-Франківський і Коломийський Никита у співслужінні духовенства Чернівецько-Буковинської єпархії, у тому числі учасники бойових дій в Афганістані архимандрит Галактион – намісник Свято-Преображенського Тригірського чоловічого монастиря Житомирської єпархії (в миру Коренчук Микола Адамович, 1979 – 1981, Кундуз, розвідрот 149-го мсп, перша розвідрот 783-го розвідбату), митрофорний протоієрей Георгій Леонівич Подрячик – настоятель парафії на честь Різдва Пресвятої Богородиці с. Тарасівці (1987–1989, Кундуз, командир БМП-2, 149-й мсп).

Зі скорботними словами та вдячністю до присутніх звернувся: помічник голови Чернівецької обласної ради Петро Брижак,

перший заступник голови Чернівецької РВА Каріна Поп, заступник голови Боянської ОТГ Василь Бабій, представник Новоселицького ТЦК майор Юрій Мелентій, учасник бойових дій, директор НВК Боянська гімназія Анжела Бота, депутат Чернівецької обласної Ради, гендиректор ТОВ «Родничок» Іван Семенюк, голова Чернівецької обласної організації УСВА Георгій Козьма, голова Новоселицької СВА Петро Раца.

Від імені голови УСВА С. В. Червонописського було вручено нагороди активістам «афганського» руху та меценатам: пам'ятну медаль «35 років виведення військ з Афганістану» – Івану Семенюку, депутату Чернівецької обласної ради, гендиректору ТОВ «Родничок», засновнику та головному меценату міжнародного турніру з боксу пам'яті Івана Боти, медаль «За громадянську мужність» – єпископу Івано-Франківському і Коломийському Никиті.

З вдячністю та словами «Віват, шураві!» присутні зустріли виступ народного артиста України Володимира Коваленка.

Пам'ять загиблих героїв вшанували хвилиною мовчання та покладанням квітів.

Вічна та світла пам'ять загиблим героям!

Петро РАЦА.

У селищі Кушлін Тернопільської області відбулося урочисте відкриття меморіальних дощок на фасаді місцевої школи в пам'ять про полеглих випускників – героїв російсько-української війни.

НА ОДНІЙ з них увічнено пам'ять про ветерана війни в Афганістані Кравчуна Анатолія Павловича, військовослужбовця 71-ї окремої егерської бригади, який при захисті суверенітету і територіальної цілісності України помер від гострої серцево-судинної недостатності.

Ініціаторами встановлення меморіальних дощок на фасаді Кушлінської загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів стали педагогічний колектив і місцеві меценати.

Вшанувати пам'ять полеглих героїв прийшли ветерани-«афганці» Кременецького району та заступник голови Збаразької Спільноти ветеранів Афганістану Валентин Ковтун.

Пам'ять про мужніх героїв навіки залишиться в серцях земляків, а на прикладах їх подвигів виховуватиметься молоде покоління українців. Герої не вмирають!

Василь КОГУТ,
перший заступник голови Тернопільської обласної організації УСВА.

Передплата

Побратиме, це наша з тобою газета!

Газету Української Спільноти ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТІЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організації УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна передплатити у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передє передплатному. Мінімальний передплатний період – один місяць.

Наш індекс – 30224.

Вартість без урахування приймання передплати складає:

на місяць – 14 грн, на три місяці – 42 грн,

на шість місяців – 84 грн, на рік – 168 грн.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

ПРЕС-СЛУЖБА УСВА.

Спорт

НА ФУТБОЛЬНОМУ ПОЛІ – ВЕТЕРАНИ

ПАМ'ЯТІ ЗАГИБЛИХ ВОЇНІВ

У Ковелі (Волинська область) в спортивному залі КЗ КДЮСШ імені Євгена Кондратовича відбувся турнір з волейболу, присвячений пам'яті загиблих воїнів, серед команд юнаків 2007 року народження і молодших.

НА УРОЧИСТОМУ відкритті учасників привітали Заслужений тренер України, майстер спорту СРСР Олена Клімашевська та голова Колодяженської ТГ Віталій Кашик.

Перемогла команда «Ковель-2», друге місце посіла команда «Ковель-1», а третє – волейболісти з села Дроздні.

Головний суддя Володимир Полятичко вручив призерам грамоти і кубок від відділу у справах молоді, фізичної культури та спорту управління культури, молоді, спорту та туризму виконавчого комітету Ковельської міської ради. Медалі від Ковельської міськрайонної організації Української Спілки ветеранів Афганістану вручив її голова Микола Іванович Савосюк.

Кращим гравцем визнано Ростислава Балюка з команди «Ковель-1». Його та кращих гравців команд нагороджено індивідуальними призами від голови Колодяженської ТГ.

У селищі Солоному Дніпропетровської області відбувся традиційний матч з міні-футболу серед ветеранів війни, присвячений 35-й річниці виведення військ із Афганістану.

НА ФУТБОЛЬНОМУ полі ліцею змагалися команда ветеранів війни Солонянської ОТГ Дніпропетровщини та команда ветеранів війни Широківської ОТГ Запорізької області.

Ініціатори та організатори турніру – активіст спортивного руху Валерій Устич і Солонянське об'єд-

нання ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) УСВА.

Солонянську громаду представляла Ірина Грекова, перший заступник селищного голови, а Широківську громаду – Ольга Ставицька, заступник голови громади, Дніпропетровське обласне об'єднання УСВА представляв його голова Віктор Волошин.

Матч пройшов у дружній, спортивній атмосфері, а закінчився перемогою господарів поля з рахунком 6:5. Ветерани домовилися про продовження таких зустрічей.

Інна ШЕРЕМЕТ, голова Солонянського об'єднання ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) УСВА.

ІЗ КОМАНДИ НЕЗЛАМНИХ

ЦЕ ВСЕУКРАЇНСЬКЕ спортивне свято організувала і провела Федерація спорту ветеранів війни. Участь у ньому взяли 20 ветеранів і військовослужбовців, які склали збірну Криворізької міської громадської організації осіб з інвалідністю внаслідок війни «Форпост», що є структурним підрозділом Криворізької міської організації УСВА.

У Чернігові відбулися Всеукраїнські відкриті змагання з адаптивних видів спорту «Кубок Серцевира». Призові місця у складі збірної криворізької команди здобули ветерани війни в Афганістані Раїса Давудова та її чоловік Юрій Колесник, який очолює міську громадську організацію осіб з інвалідністю внаслідок війни «Форпост», що є структурним підрозділом Криворізької міської організації УСВА.

Серед спортивних дисциплін на цих змаганнях вони обрали веслування та ейрбайк. Ейрбайк нагадує звичайний велотренажер, але працювати на ньому треба й руками. Це дуже важка дисципліна, виконати норматив у 30 калорій, особливо для ветеранів і військових з пораненнями, було нелегко. Веслування на тренажері також потребує витримки й тренуваності.

Юрій Колесник виборов перше місце у веслуванні на тренажері у своїй категорії, а Раїса Давудова посіла друге місце у веслуванні на

тренажері і перше місце з ейрбайку серед жінок. Нелегка, але надихаюча перемога.

Раїса та Юрій дуже задоволені, що змогли принести три нагороди у скарбничку свого спортивного колективу. Разом учасники збірної команди Кривого Рогу завоювали 18 перших, 8 других і 1 третє місце.

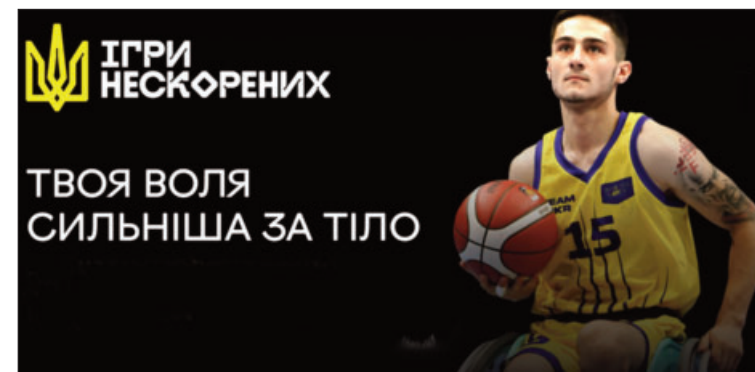
Учасники спорту нескорених не залишають наодинці з проблемами тих, хто повернувся з війни проти російських загарбників.

– Такі люди потребують уваги, особливо після складних поранень, втрати кінцівок. Ми намагаємося надихнути їх, щоб вони не впадали у відчай, а за допомогою спорту знайшли нові сенси у житті, – розповідає Юрій Колесник. – Тому й зветься спортсмени-ветерани нескореними, бо кожен тренування, а особливо кожен спортивний результат – це перемога над собою.

– Вдячні за підтримку капітану криворізької команди нескорених Валерію Катюку та Олександру Гончару, у спортивному клубі якого ми тренуємося. Також, звичайно, дякуємо за підтримку нашому місту! – говорять Раїса та Юрій.

Ми щиро вітаємо подружжя і всю команду із вдалим виступом на «Кубку Серцевира» та бажаємо нових перемог і міцного здоров'я!

За матеріалами
ПрАТ «СУХА БАЛКА»
(Кривий Ріг).

ЗБІРНА НЕСКОРЕНИХ

Завершилася реєстрація кандидатів до національної команди, яка представить Україну на Іграх Нескорених-2025.

ІГРИ НЕСКОРЕНИХ – це найбільший у світі міжнародний захід для ветеранів та військовослужбовців, які зазнали поранення, травми або захворювання, виконуючи свої службові обов'язки. Кожні Ігри об'єднують сотні бійців та їхні родини, стають майданчиком для взаємної підтримки та обміну досвідом, прикладом незламності духу захисників для сотень тисяч глядачів з усього світу.

Мета проекту «Ігри Нескорених в Україні» – створювати нові можливості для поранених і травмованих українських ветеранів і військовослужбовців, підтримуючи їх на шляху до фізичного відновлення, психологічної реабілітації та соціальної інтеграції. Команда проекту сприяє розвитку та популяризації спорту як дієвого інструменту відновлення серед поранених бійців, а також спонукає суспільство й державу створювати для цього необхідні умови.

Україна долучилась до Ігор Нескорених у 2017 році, дебютувавши на Іграх в Торонто, а участь в Іграх 2025 року стане ювілейною для нашої країни – українська збірна вперше продемонструє нескореність наших воїнів.

Ігри Нескорених у Ванкувері-Вістлері (Канада) стануть першими в історії зимовими гібридними Іграми. Учасники візьмуть участь у плаванні, веслуванні на тренажері, волейболі сидячи, баскетболі на кріслах колісних та регбі на кріслах колісних, а також у зимових видах спорту: це гірські лижі, сноуборд, біатлон, бігові лижі, скелетон і керлінг на кріслах

колісних. Втім, національний відбір проходитиме за класичними видами спорту, а саме: баскетбол на кріслах колісних, велоспорт, веслування на тренажері, волейбол сидячи, легка атлетика (біг, штовхання ядра/метання диска), пауерліфтинг, плавання, стрільба з лука, настільний теніс.

Цього року до збірної потрапить на десять учасників більше, ніж минулого: міжнародна Фондація Ігор Нескорених збільшила українську квоту з 25 до 35.

Учасники відбору запрошені на всеукраїнські змагання у Києві. На частину з них чекатиме спортивний кемп – знайомство з дисциплінами Ігор Нескорених та цінностями проекту. Це не змагання, а можливість спробувати себе у різних видах спорту під наглядом професійних тренерів і лікарів й обрати найкращі для себе. Після завершення всеукраїнських змагань відбіркова комісія протягом чотирьох тижнів обере та оголосить склад збірної.

Основну роль у відборі учасників відіграватиме вплив Ігор Нескорених на психологічне і фізичне відновлення, а також їхня мотивація та підтримка цінностей Ігор. Спортивні досягнення враховуватимуться, але матимуть найменшу вагу в прийнятті рішення.

Відбір та підготовку нашої збірної здійснює Міністерство у справах ветеранів України спільно з Українським ветеранським фондом Мінветеранів, Центром стратегічних комунікацій «СтратКом Україна», ГО «Повернись живим!» і ГО «Ігри Інвіктус Україна».

ТТ

ТРЕТІЙ ТОСТ
Ідентифікатор медіа
R30-03455.

Газета заснована у липні 1991 року

ЗАСНОВНИК: УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЕТЕРАНІВ
АФГАНІСТАНУ (ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ)

РЕДАКЦІЯ НЕ ЗАВЖДИ ПОДІЛЯЄ ПОЗИЦІЮ АВТОРІВ І НЕ МАЄ МОЖЛИВОСТІ ПОВЕРТАТИ РУКОПИСИ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ – НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ. ЗА ТОЧНІСТЬ І ДОСТОВІРНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ ФАКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСЕ АВТОР.

НАША АДРЕСА:

01054, М. КИЇВ, ВУЛ. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 36Е.
ТЕЛ. 272-47-45, ФАКС 272-50-42.
E-MAIL: USVA2007@UKR.NET
САЙТ: WWW.USVA.ORG.UA

ГАЗЕТУ ВІДРУКОВАНО У ДРУКАРНІ
ФОП КЛЮЧУК С.М., МІСТО ЧЕРНІВЦІ,
ВУЛ. ЗАВОДСЬКА, 37.
Тираж 2000. Зам. 505.
ІНДЕКС 30224.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ